

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİNE GİRİŞ

Vasfi Seber [İş Güvenliği Uzmanı]

İş Sağlığı ve Güvenliği Mühendisliği nedir ?

İş Sağlığı ve Mühendisliği lisans üstü bir branş olmalıdır. Bugün yurdumuzda 50'ye yakın mühendislik dalı bulunmaktadır. Ülkemizde yeniden branşlaştırılmaya çalıştırılan İş Güvenliği Uzmanlığı ise sanatını icra edebilmek için ilgili mühendislik dallarında ve İş Hukuku'nda uzmanlaşmış olmalıdır.

İş Sağlığı ve Güvenliği'nde görevli mühendisler ise araştırma, tasarım, analiz etme, test etme, makine ve insanların sevk ve idaresi dallarında uzmanlaşmış olmalıdırlar.

Ülkemizde İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlığı

İş sağlığı ve iş güvenliği konularında görev yapmak üzere donanım sahibi tüm mühendislik disiplinindekiler iş güvenliği uzmanı olarak görev yapabilir.

Üniversitelerin fizik ve kimya bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar, teknik öğretmenler ve iş sağlığı ve güvenliği bölümü mezunları İş Güvenliği Uzmanı olabilirler. Mimar veya teknik elemanlar da iş güvenliği eğitimleri sonucu sertifika alarak iş güvenliği uzmanı olarak çalışabilirler.

Ülkemizde ise kısa bir eğitim sonunda teknik öğretmenler ile teknik elemanların, lisans mezunu bir mühendis ile aynı unvan ile eşit şekilde görev yapmasının, teknolojik ve bilimsel olarak yanlışlığı bir yana, İş Sağlığı ve Güvenliğine verilen değeri göstermesi açısından ibret vericidir.

Yasalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

30 Haziran 2012 tarihinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası TBMM'de kabul edilerek İş sağlığı ve Güvenliği yasal teminat altına alınmıştır.

Bu Yasa; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İSG Uzmanı, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar. İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar. Risk değerlendirmesi yapar.

6331 Sayılı İş Güvenliği Yasasının yürürlüğe girmesi ile 4857 Sayılı İş Yasasının iş güvenliği ile ilgili maddeleri iptal edilmiş olup ayrıca iş güvenliği ile çıkarılmış olan yönetmeliklerin yenisi çıkıncaya kadar uygulanması öngörülmüştür. 15 Eylül 2013 tarihine kadar ilgili yönetmelikler tamamlanmamış olup yeni yayınlanan yönetmelik ve tebliğlerin bir kısmı da değişikliğe uğramıştır. Bu işlemler yasa kullanıcıların kafasını karıştırmıştır.

İş Güvenliği Uzmanının Yetkilendirilmesi

İşyeri İSG uzmanı, ilk önce işyerinin SGK İş Yeri Sicil Numarasının 2, 3, 4 ve 5. rakamlarından oluşan diziyi NACE Rev 2 tablosundan kontrol ederek, işletmenin yasal olarak bildirilmiş iş kolunu öğrenmeli, mesleki olarak kendisine uygunsa göreve talip olmalıdır. Mesleki olarak kendisine uygun olmayan işi kabul etmek işverene, çalışanlara ve kendisine zarar verebilir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının İSG Katip portalına girerek Bakanlık onayını alarak yetkilendirilmiş olur.

İş Güvenliği Uzmanının Görevleri

- İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene önerilerde bulunmak.
- İşyerinde meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıklarının nedenlerinin araştırılması ve tekrarlanmaması için alınacak önlemler konusunda çalışmalar yaparak işverene önerilerde bulunmak.
- İşyerinde meydana gelen ancak ölüm ya da yaralanmaya neden olmayan, ancak çalışana, ekipmana veya işyerine zarar verme potansiyeli olan olayların nedenlerinin araştırılması konusunda çalışma yapmak ve işverene önerilerde bulunmak.
- İş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapılmasıyla ilgili çalışmalara ve uygulanmasına katılmak, risk değerlendirmesi sonucunda alınması gereken sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda işverene önerilerde bulunmak ve takibini yapmak.
- Çalışma ortamının gözetiminin yapılması, işyerinde iş

sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulamalarını kontrol etmek.

■ İşyerinde kaza, yangın veya patlamaların önlenmesi için yapılan çalışmalara katılmak, bu konuda işverene önerilerde bulunmak, uygulamaları takip etmek; doğal afet, kaza, yangın veya patlama gibi durumlar için acil durum planlarının hazırlanması çalışmalarına katılmak, bu konuyla ilgili periyodik eğitimlerin ve tatbikatların yapılmasını ve acil durum planı doğrultusunda hareket edilmesini izlemek ve kontrol etmek.

■ Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması konusunda çalışma yaparak işverenin onayına sunmak ve uygulamalarını yapmak veya kontrol etmek.

■ Gerekli yerlerde kullanılmak amacıyla iş sağlığı ve güvenliği talimatları ile çalışma izin prosedürlerini hazırlayarak işverenin onayına sunmak ve uygulamasını kontrol etmek.

■ Bulunması halinde üyesi olduğu iş sağlığı ve güvenliği kuruluşuyla işbirliği içinde çalışmak,

■ İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tüm tedbirleri işverene yazılı olarak bildirmek.

Sonuç olarak İSG uzmanlığı bir mühendisin beş duyusu ile sanatını icra etmesidir.